

Ярослав Іванович ЧАЙКОВСЬКИЙ

кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: slawik1966@gmail.com

Іванна Ярославівна ЧАЙКОВСЬКА

магістр з управління місцевими фінансами та магістр з міжнародної економіки,
Ягелонський університет, м. Краків, Польща

**УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ БАНКІВ УКРАЇНИ З
ВРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ**

Анотація

Метою статті є аналіз сучасного стану банківської системи та банківських ресурсів, розробка відповідних заходів, спрямованих на розвиток та вдосконалення управління власним капіталом і депозитними операціями банків з врахуванням зарубіжного досвіду.

Методика дослідження. У статті використано такі методи дослідження: економіко-статистичний, графічний, табличний, порівняльний, методи аналізу, групування, прогнозування та ін.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у наступному:

- *на основі проведено аналіз динаміки та структури зобов'язань банків України визначено причини вилучення депозитів, що дозволило оцінити суспільну довіру до банків в Україні та Польщі в сучасних умовах;*
- *обґрунтовано необхідність підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків для забезпечення стабільного функціонування та розвитку банківської системи, покриття ризиків у діяльності банків та підвищення їх конкурентоспроможності з європейськими;*
- *розроблено заходи з розвитку і вдосконалення управління депозитними операціями банків.*

Практичне значення дослідження полягає у розробленні напрямків підвищення власного капіталу та капіталізації банків, заходів з розвитку і вдосконалення управління депозитними операціями.

Ключові слова: банківські установи, банківський сектор, банки з іноземним капіталом, власний капітал банків, реорганізація банків, злиття та поглинання банків, зобов'язання банків, депозити.

Yaroslav CHAIKOVSKIY

PhD in Economics, Associate Professor,
Ternopil National Economic University

Ivanna CHAIKOVSKA

Master of Management of Local Finances and Master of International,
Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Poland

**IMPROVING RESOURCE MANAGEMENT OF BANKS
OF UKRAINE IN VIEW OF THE EUROPEAN EXPERIENCE**

Annotation

Aim of the article is an analysis of the current state of the banking system and banking resources, the development of appropriate measures aimed at developing and improving the management of equity and deposit operations of banks, taking into account international experience.

Methods of study. The article used the following methods: economic and statistical, graphical, tabular, comparative (in the investigation of the number of banks in Ukraine and Poland, results activities of banks in Ukraine, the dynamics of the share of overdue loans in total loans, the amount of the compensation of deposits in case of bankruptcy of banks in Ukraine and Poland, the share of foreign capital in the banking system of Ukraine, Poland, Czech Republic and Slovakia, own capital of banks in Ukraine, of the Austrian Raiffeisen bank International and of the Polish bank PKO, of dynamics and structure of banks liabilities Ukraine, in the generalization of the main methods of implementation of mergers and acquisitions of banks, taking into account international experience, of public confidence in banks in Ukraine and Poland, of most common in developed countries, electronic banking internet services and users of electronic circulation in the countries of European Union), the methods of analysis, grouping, forecasting (in

developing ways to increase equity and capitalization of banks, of measures to develop and improving the management of deposit transactions) and others.

Scientific novelty of the results consists in the following:

- *obtained the further development of the study of the banking system of Ukraine. The analysis of the dynamics of and structure of banks liabilities Ukraine in 2011-2015 years. Reasons for withdrawal of deposits identified to provide for public confidence in banks in Ukraine and Poland in modern conditions;*
- *the need to increase the capitalization of domestic banks to provide stable operation and development of the banking system, covering risks in banks and increase their competitiveness with European, is substantiated. One way to increase the level of capitalization of banks Ukraine is the process of restructuring through mergers and acquisitions. With side of the state should not pursue a policy of liquidation of banks, pursue a policy of "quantitative easing", taking into account international experience;*
- *measures to develop and improve the management of deposit operations of banks are developed, covering a comprehensive customer service (Electronic Banking Internet service), a wider use of deposit accounts, which are mixed mode operation (NOW-accounts ATS-accounts, the deposit accounts of money market), the search for new marketing solutions to promote deposit products (advertising, loyalty programs), increase in term deposits (using savings certificates, additional expansion of retail services, the development of cashless, electronic payments).*

The practical value of study is to develop ways to increase own capital and capitalization of banks, of the measures to develop and improve the management of deposit operations. The results of the article can be used in the development of strategy development of the banking system of Ukraine, in the process of improving the legal and regulatory framework for banking, in the practice of banking institutions to improve the management of their own capital and of the deposit operations educational process for training in banking.

Keywords: *banking institutions, the banking sector, banks with foreign capital, own capital of banks, bank restructuring, mergers and acquisitions of banks, bank liabilities, deposits.*

Yaroslav CHAIKOVSKI,

PhD in Economics, Associate Professor Department of Banking,
Ternopil National Economic University

Ivanna CHAIKOVSKA

Master of Management of Local Finances and Master of International,
Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Poland

POPRAWA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI BANKÓW UKRAINY NA PODSTAWIE DOŚWIADCZENIA EUROPEJSKIEGO

Celem artykułu jest analiza obecnego stanu systemu bankowego i zasobów bankowych, ewolucji odpowiednich środków mających na celu rozwój i poprawę zarządzania kapitałem własnym a operacjami depozytowymi banków, biorąc pod uwagę międzynarodowe doświadczenie.

Metodologia badań. W artykule zostały wykorzystane następujące metody: ekonomiczne i statystyczne, graficzne, tabelaryczne, porównawcze (pod czas badania liczby banków na Ukrainie i w Polsce, wyników działalności banków na Ukrainie, udziału kredytów przeterminowanych w kredytach ogółem, rozmiaru zwrotu depozytów w razie upadłości banków na Ukrainie i w Polsce, udziału kapitału zagranicznego w systemie bankowym Ukrainy, Polski, Czech i Słowacji, kapitału własnego banków na Ukrainie, austriackiego Raiffeisen Banku International i Polskiego Banku PKO, dynamiką i strukturę pasywów banków na Ukrainie, głównych metod realizacji fuzji i przejęć banków, biorąc pod uwagę międzynarodowe doświadczenie, zaufanie publiczne do banków na Ukrainie w i Polsce, najbardziej powszechne rodzaje usług bankowości elektronicznej i internautów w krajach rozwiniętych, system elektronicznego obrotu w krajach Unii europejskiej), metody analizy, grupowania, prognozowania (przy opracowywaniu sposobów zwiększenia kapitału własnego oraz kapitalizacji banków, środki mające na celu rozwój i poprawę zarządzania operacjami depozytowymi) i inne.

Nowością naukową, przedstawia się następująco:

- *uzyskano dalszy rozwój badań nad systemem bankowym Ukrainy. Została proanalizowana dynamika i struktura pasywów banków na Ukrainie w latach 2011-2015. Zidentyfikowane przyczyny wycofania depozytów, co pozwoliło ocenić poziom zaufania publicznego do banków na Ukrainie i w Polsce w nowoczesnych warunkach;*
- *usprawiedliwiona konieczność zwiększenia kapitalizacji banków krajowych w celu zapewnienia stabilnego funkcjonowania i rozwoju systemu bankowego oraz poprawy ich konkurencyjności. Jednym ze sposobów zwiększenia poziomu kapitalizacji banków Ukrainy jest proces restrukturyzacji poprzez fuzje i przejęcia. Państwo nie powinno prowadzić politykę likwidacji banków, ale politykę "quantitative easing", biorąc pod uwagę międzynarodowe doświadczenie;*

- *zwiększenie środków do rozwinięcia i poprawy zarządzania operacjami depozytowymi banków, które obejmują kompleksową obsługę klienta (system elektronicznych usług bankowych w Internecie), szersze wykorzystanie rachunków depozytowych, które pracują w trybie mieszanym (NOW-rachunki, ATS-rachunki, rachunki depozytowe rynku pieniężnego), Poszukiwanie nowych rozwiązań marketingowych promujących produkty depozytowe (reklamy, programy lojalnościowe), powiększenie objętość depozytów terminowych (z wykorzystaniem bonów oszczędnościowych, dodatkowo rozszerzenie usług detalicznych, rozwój bezgotówkowej płatności elektronicznej).*

Praktyczne znaczenie tego badania polega na opracowywaniu sposobów zwiększenia kapitałem własnym oraz kapitalizacji banków, środków mających na celu rozwój i poprawę zarządzania operacjami depozytowymi.

Wyniki, przedstawione w artykule mogą być stosowane w strategii rozwoju systemu bankowego Ukrainy, w procesie poprawy ram prawnych i regulacyjnych dotyczących bankowości, w praktyce instytucji bankowych w celu poprawy zarządzania operacjami kapitałowymi i depozytowymi, oraz w procesie kształcenia specjalistów w zakresie bankowości.

Słowa kluczowe: instytucje bankowe, sektor bankowy, banki z udziałem kapitału zagranicznego, kapitał własny banków, restrukturyzacja banków, fuzje i przejęcia banków, zobowiązania banków, depozyty.

Problem badawczy. Efektywność funkcjonowania banków a wielkość ich aktywnych operacji, włączając kredyt, zależy od wielkości dostępnych zasobów. Głównym wskaźnikiem zdolności systemu bankowego do rozwoju i zwiększenia skuteczności strefy realnej gospodarki jest poziom kapitałów własnych. Wielka część zasobów bankowych są generowane przez przyciąganie przejściowo wolnych środków podmiotów prawnych i osób fizycznych z tytułu depozytów i lokat, czyli operacji depozytowe banków. Ponieważ w ramach zasobów banków dominują depozyty korporacyjne i depozyty osób fizycznych, wskazane jest, aby przeanalizować działalność instytucji bankowych dotyczącą tworzenia i wykorzystania pożyczonych środków. Właśnie depozyty korporacyjne i depozyty osób fizycznych wykonują istotną rolę w kształtowaniu zasobów banków, które, z kolei, określają poziom zaufania klientów do systemu bankowego.

Analiza najnowszych badań i publikacji. Praktyce badawczej, a mianowicie tworzenie i zarządzanie zasobami instytucji bankowych, zostały poświęcone prace naukowe krajowych i zagranicznych naukowców i ekonomistów, takich jak: Y. Halitseyska¹, P. Gudź², O. Dzyublyuk³, L. Marynchak⁴ i innych. Jednak problem tworzenia kapitału własnego i organizacja operacji depozytowych oraz ich wykorzystania, w tym działalność kredytowa, wymagają dalszych badań, zwłaszcza pod kątem doświadczenia krajów europejskich.

Dla osiągnięcia celu artykułu określono następujące zadania:

- analiza obecnego stanu operacji pasywnych banków Ukrainy w sprawie utworzenia kapitału i środków pożyczonych;
- zaproponowanie sposobów poprawy zarządzania operacjami depozytowych banków na obecnym etapie integracji europejskiej.

Badania naukowe. Z punktu widzenia procesów integracji europejskiej Ukraina weszła w trudny okres reform systemu bankowego. Temu okresowi towarzyszy mnóstwo bankructw banków (ich likwidacja), inflacja, dewaluacja hrywny, bezrobocie i inne procesy negatywne.

W 2015 roku liczba banków na Ukrainie stanowiła 117⁵, podczas gdy w Polsce – 68⁶ (rys. 1).

¹ Галіцейська Ю. М. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та можливі напрями оптимізації [Текст] / Ю. М. Галіцейська // Вісник Тернопільського державного економічного університету. – 2006. – № 3. – С. 124-130.

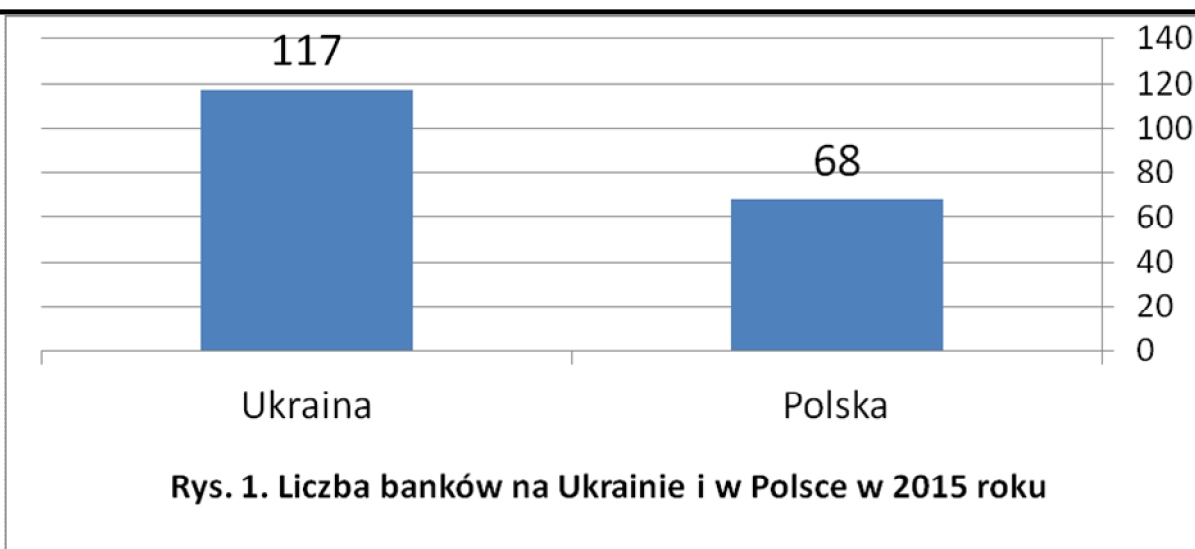
² Gudź P.V. Аналіз капіталізації комерційних банків України та шляхи її нарощування [Текст] / П. Гудзь, Р. В. Фірман / Економічний форум. – 2014. – № 3. – С. 241-247.

³ Дзюблук О. В. Оптимізація формування ресурсної бази комерційних банків [Текст] / О. В. Дзюблук // Банківська справа. – 2008. – № 5. – С. 38-47.

⁴ Маринчак Л. Р. Оцінка ефективності залучення депозитів у системі ресурсного забезпечення вітчизняних банків [Електронний ресурс] / Л. Р. Маринчак // Наукові записки. – 2013. – Випуск 22. – С. 63-67. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/2131/1/13.pdf>.

⁵ Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.

⁶ Фурман Б. Юридичні підстави функціонування банків у Польщі [Електронний ресурс] / Б. Фурман]. – Режим доступу: // <http://kbs-izdat.com/upload/materials/file/System%20bankowy%20w%20Polsce.pdf>.

Rys. 1. Liczba banków na Ukrainie i w Polsce w 2015 roku

Podczas w latach 2014-2015 na Ukrainie było zlikwidowano 63 banków. W szczególności, w ciągu ostatnich dwóch lat liczba banków zmniejszyła się z 180 od dnia 1 stycznia 2014 do 117 banków na dzień 1 stycznia 2016 (tab. 1). W okresie styczeń-marzec 2016 roku liczba banków zmniejszyła się o kolejne 6, a w dniu 1 kwietnia 2016 roku liczba banków wynosiła 111.

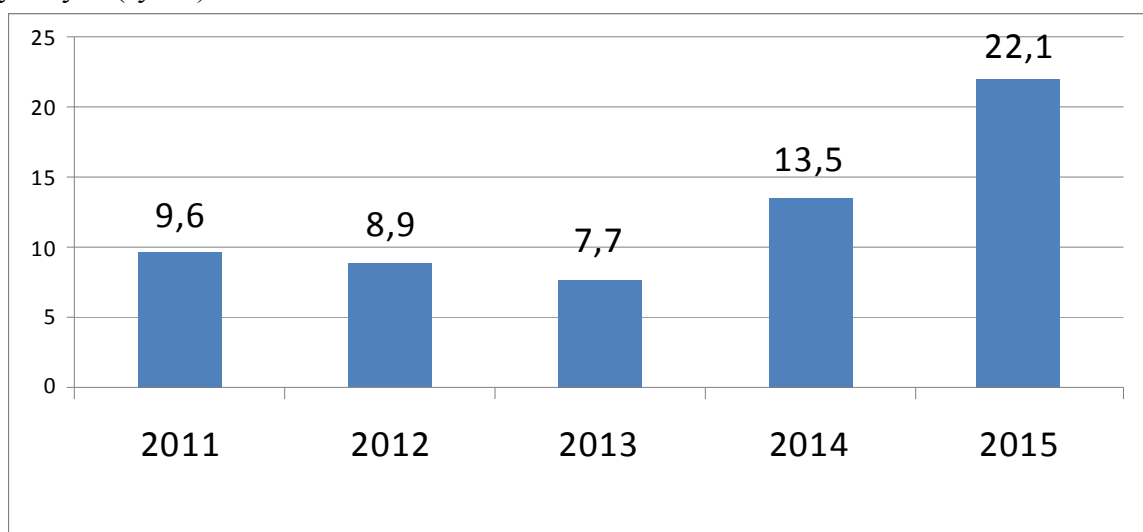
Tabela 1

Liczba i wyniki banków na Ukrainie w latach 2011-2015

Nr	Wskaźnik	01.01. 2012	01.01. 2013	01.01. 2014	01.01. 2015	01.01. 2016
1.	Liczba banków z licencji bankowej	176	176	180	163	117
2.	Wynik (zysk, ubytek)	-7708	4899	1436	-52966	-66600

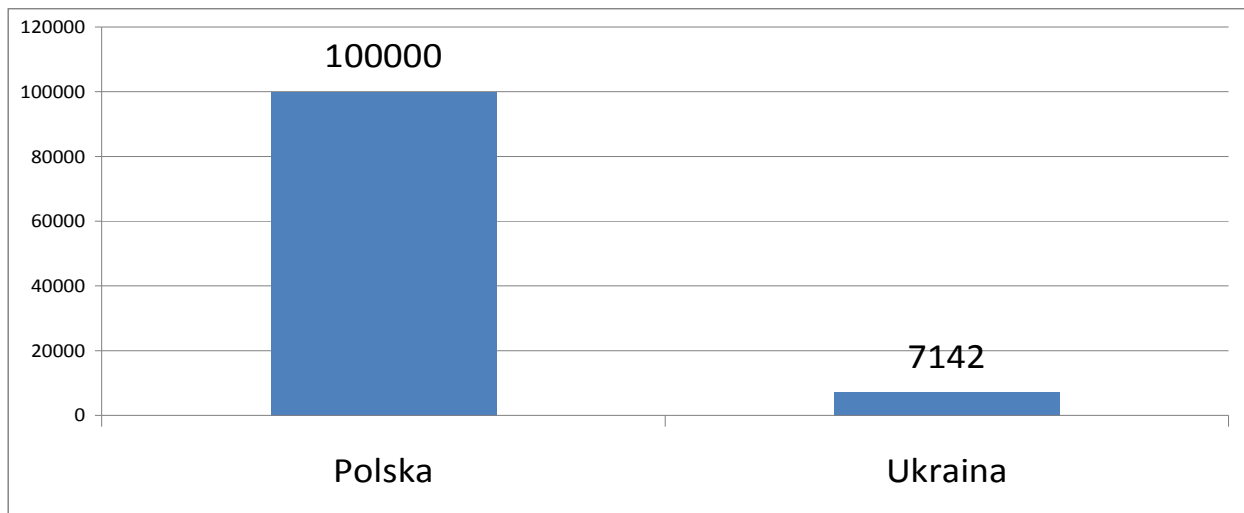
Jak jest przedstawiono w tabeli 1, sektor bankowy w 2011, 2014 i 2015 był nieopłacalny. Tak, w 2014 roku straty sektora bankowego wyniosły 52.966 mld UAH, a w 2015 roku – już 66,600 mld UAH. (tabela 1).

Główną przyczyną nierentownych banków na Ukrainie jest gwałtowne pogorszenie się jakości kredytów ze względu na niezdolność wielu kredytobiorców do spłaty swoich pożyczek wraz z odsetkami, co doprowadziło do zwiększenia alokacji rezerwy z tytułu operacji kredytowych (rys. 2).

Rys. 2. Dynamika udziału kredytów przeterminowanych w kredytach ogółem w latach 2011-2015, %

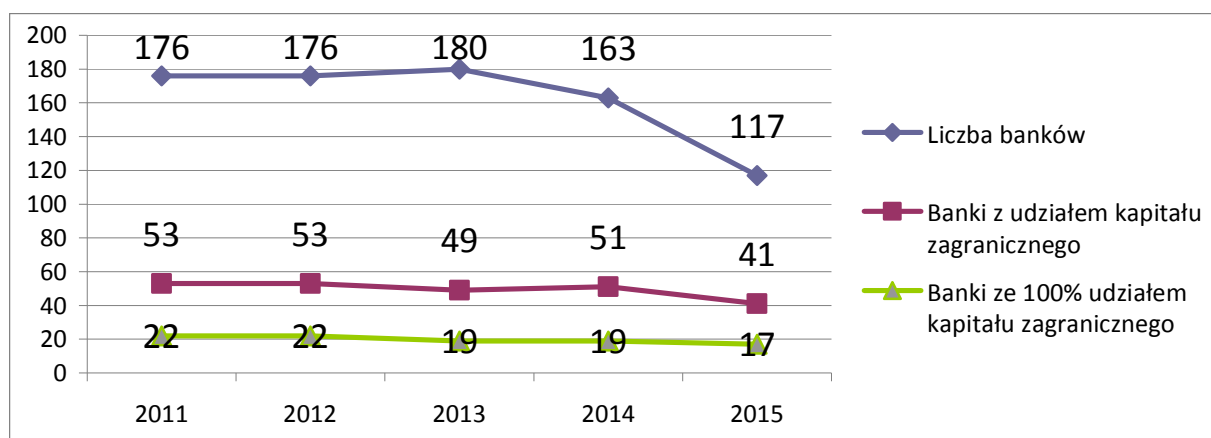
Zgromadzone depozyty we wszystkich bankach działających w Polsce, znajdują się pod gwarancją Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG). Oznacza to, że w przypadku bankrutwa jakiegokolwiek banku fundusz gwarantuje zwrot kwoty określonej w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 roku “Gwarancji Bankowego Funduszu” (“Dz. U.” 2014 n. 1866). Zgodnie z ustawą zdeponowane na rachunku bankowym (wraz z odsetkami) gwarantowane są wypłacane w ilości nieprzekraczającej 100 000 EUR (rys. 3)⁷.

Rys. 3. Wysokość odszkodowania dla depozytów w przypadku bankrutwa banków w Polsce i na Ukrainie (w EUR)

Na Ukrainie wielkość obowiązkowego odszkodowania z Funduszu Gwarancji Depozytowych dla osób fizycznych na podstawie Ustawy Ukrainy „W sprawie systemu gwarantowania depozytów osób fizycznych” z dnia 21 września 2012 № 4452-VI wynosi 200.000 USD (czyli 7142 euro).

Liczba banków z udziałem kapitału zagranicznego na Ukrainie w 2015 roku zmniejszyła się na 10 banków, a od 1 stycznia 2016 roku wyniosła 41 (1 kwietnia 2016 - 43), liczba banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego zmniejszyła się o 2 banki do 17 (patrz tabela 1, rys. 4)⁸.

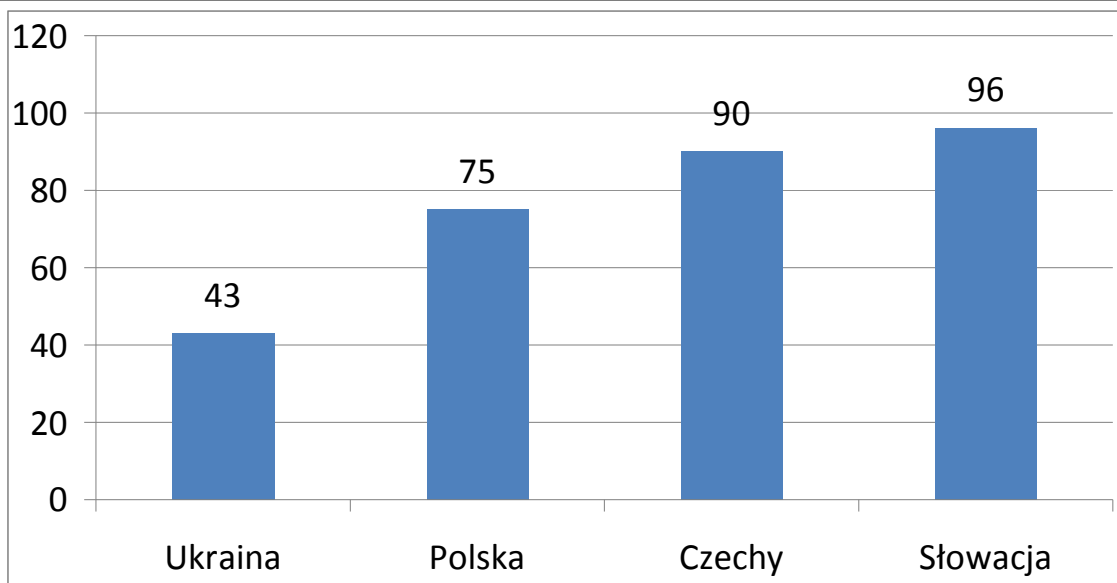

Rys. 4. Liczba banków na Ukrainie w latach 2011-2015

Jednak w 2015 roku na Ukrainie udział kapitału zagranicznego w kapitale zakładowym banków wzrósł z 32,5% w dniu 1 stycznia 2015 r do 43,3% na dzień 1 stycznia 2016 roku (zob. rys. 5). W dniu 1 kwietnia 2016 roku udział kapitału zagranicznego w bankach wynosi 48,8%.

⁷ Фурман Б. Юридичні підстави функціонування банків у Польщі [Електронний ресурс] / Б. Фурман]. – Режим доступу: // <http://kbs-izdat.com/upload/materials/file/System%20bankowy%20w%20Polsce.pdf>.

⁸ Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.

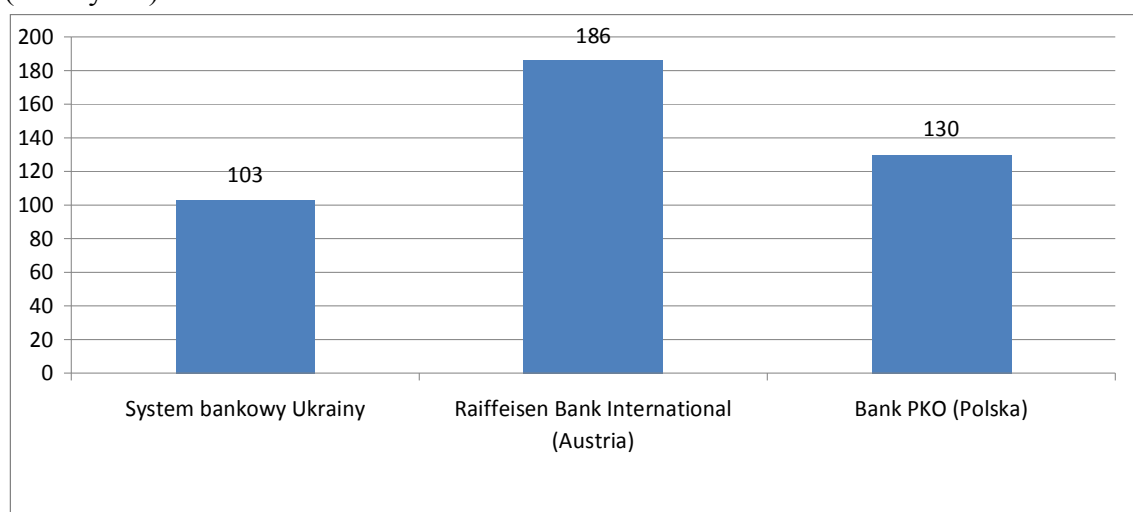
Rys. 5. Udział kapitału zagranicznego w systemie bankowym w niektórych krajach

Z naszego punktu widzenia, przyczyną wzrostu udziału kapitału zagranicznego w kapitale zakładowym banków na Ukrainie jest zmniejszenie liczby banków z kapitałem krajowym, ze względu na upadłość i likwidację znacznej liczby nierentownych banków.

Dla kapitalizacji banków w krajach Europy Środkowo-Wschodniej został przyciągnięty również kapitał zagraniczny (zob. rys. 5). W niektórych państwach, udział kapitału zagranicznego w systemie bankowym jest dość wysoki. Na przykład, w Słowacji udział aktywów zagranicznych wynosi 96%, w Czechach – 90%, w Polsce, podobnie jak w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej – 75%.

Jednakże, istnieje ryzyko związane z szybkim wzrostem udziału kapitału zagranicznego w systemie bankowym. Z innej strony, poziom kapitalizacji banków krajowych w stosunku do banków zagranicznych jest nadal bardzo niski.

Na przykład, kapitał 117 banków na Ukrainie 1 stycznia 2016 roku wyniósł 103.713 mld. UAH. Jest to mniej niż, na przykład, tylko kapitał austriackiego Raiffeisen Bank International z ekwiwalentem 186,4 mld. UAH, kwota funduszy własnych PKO Banku Polskiego – ok. 130 mld UAH (zob. rys. 6).

Rys. 6. Kapitał własny 117 banków w Ukrainie, Austriacki Raiffeisen Bank International i Polski Bank PKO (mld. UAH)

Kierunki zwiększania kapitału własnego i kapitalizacji banków:

1. Reorganizacja banków poprzez fuzje i przejęcia (tabela 2), a nie ich likwidacja. W naszej opinii, Narodowy Bank Ukrainy nie powinien prowadzić politykę eliminowania banki, a powinien prowadzić politykę „luzowania ilościowego”, z uwzględnieniem doświadczenia europejskiego.

2. Uchwalić ustawę do ograniczenia udziału kapitału zagranicznego w systemie bankowym Ukrainy.

3. Wzmocnić kontrolę państwa, w tym banku centralnego, w sprawie fuzji i przejęć banków krajowych.

Tabela 2

Główne metody fuzji i przejęć banków, z uwzględnieniem doświadczeń międzynarodowych

№	Metody	Charakterystyka
1.	Pełna sprzedaż	Nabycie pakietu kontrolnego, ponad 90% wszystkich akcji, więc, że bank staje się własnością kupującego
2.	Sprzedaż mniejszościowego pakietu akcji (50%) banku z późniejszym wprowadzeniem wspólnej działalności	Zakup banków będzie wraz z rachunków firmowych. Po przejęciu przez klientów banku pozostaną w dyspozycji poprzednich właścicieli
3.	Sprzedaż na rynku akcji	Jest najbardziej atrakcyjny sposób dla średnich i dużych banków, których akcje są przedmiotem obrotu bez ograniczeń
4.	Oferta publiczna (IPO) banków na światowych giełdach papierów	Przeprowadzanie IPO akceptowalnym sposobem zarówno przyciągnąć wystarczającej dodatkowego kapitału i nie będzie "sprzedane" inwestorowi strategicznemu

Każdego roku na Ukrainie wzrasta wielkość zobowiązań bankowych. Jednak całkowita wielkość zobowiązań bankowych na rok 2015 zmniejszyła się o 18.157 mld. UAH lub o 1,6% na 1 stycznia 2016 roku i wyniósł 1,150672 biliona UAH (tabela. 3)⁹.

Tabela 3

Dynamika i struktura zobowiązań bankowych na Ukrainie w latach 2011 – 2015

(mln. UAH)

№	Nazwa wskaźnika	01.01. 2014	01.01. 2015	01.01. 2016
1.	Zobowiązanie banków, z których	1085496	1168829	1150672
2.	Fundusze podmiotów gospodarczych	234948	261372	317626
3.	Odsetek fundusze podmiotów gospodarczych w pasywach banków, %, %	21,7	22,4	27,6
4.	Depozyty terminowe podmiotów gospodarczych	104722	102527	96176
5.	Odsetek depozytów terminowych podmiotów gospodarczych w kapitale przedsiębiorstw, %	44,6	39,2	30,3
6.	Fundusze osób fizycznych	433726	416371	389060
7.	Odsetek fundusze osób fizycznych w pasywach banków, %	40,0	35,6	33,8
8.	Depozyty terminowe osób prywatnych	350779	319121	281462
9.	Odsetek depozytów terminowych osób fizycznych w fundusze osób fizycznych, %	80,9	76,6	72,3

⁹ Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.

Głównym składnikiem pasywów banków stanowiły depozyty. W latach 2014-2015 był obserwowany głównie odpływ depozytów na rachunkach osób fizycznych – funduszy osób prywatnych zmniejszyła się o 44,666 mld UAH, lub 10,3% – do 389,06 mld UAH był na 1 stycznia 2016 roku. Podczas 2014-2015, odsetek funduszy osób fizycznych w pasywach banków zmniejszyła się o 6,2% – do 33,8% na 01.01.2016 r. (patrz tabela 3).

Odsetek depozytów terminowych w funduszach osób fizycznych na 1 stycznia 2016 roku była 72,3% (zob. tabela 3). Ten może wskazywać na nieznaczny rozwój płatności bezgotówkowych instytucji bankowych dla ludności.

Natomiast funduszy podmiotów gospodarczych zwiększyła się w latach 2009-2015 - do 317.626 mld UAH na 1 stycznia 2016 roku. Odsetek funduszy podmiotów w pasywach banków wzrósł do 27,6% (zob. tabela 3).

Podczas 2014-2015 lat podmiotów i członków społeczeństwa aktywnie wycofanych depozytów terminowych (zob. tabela 3).

Przyczyny wycofania depozytów są:

- w podmiotach prawnych pod warunkiem kryzys gospodarczy mających trudności finansowe i ograniczony dostęp do bankowych źródeł kredytowania gospodarki realnej, ze względu na wysoki odsetek od kredytów. W ten sposób spółka miała wycofać wpłacania środków na finansowanie bieżącej działalności. W związku z tym depozyty terminowe osób prawnych za 2015 rok zmniejszyła się o 85,919 mld UAH;

- osoby fizyczne wycofać wpłacania środków z powodu niższych dochodów realnych, wzrost inflacji i dewaluacji. W szczególności, w 2015 roku depozyty osób fizycznych zmniejszyła się 27,311 mld UAH.

Depozyty podmiotów prawnych i osób fizycznych jest poziom zaufania klientów do banku i system bankowy.

Wycofanie depozytów terminowych od osób prawnych i funduszy osób fizycznych wykazują na spadek zaufania do systemu bankowego Ukrainy.

Według sondażu przeprowadzonego przez „TNS Polska” dla Stowarzyszenia polskich banków w marcu i kwietniu 2014 roku, odnotowy był wzrost reputacji sektora bankowego i wzrost zaufania społecznego w Polsce dla polskich banków. Na pytanie o wiarygodność banku, z którego usług respondenci korzystają 60% respondentów odpowiedziało twierdząco. Ta sama pozytywna odpowiedź otrzymywano u 95% badanych przedsiębiorców.

Przyczyny, dla których klienci rezygnują z usług depozytowych banku:

- warunki nie są optymalne (stawki) pod czas świadczenia usług;
- niska jakość usług bankowych;
- niewygodna lokalizacja oddziałów banków;
- utrata zaufania do instytucji bankowych;
- opodatkowanie odsetków od depozytów osób fizycznych.

Działania na rzecz promowania i poprawy zarządzania transakcji depozytowych, naszym zdaniem, mogą być:

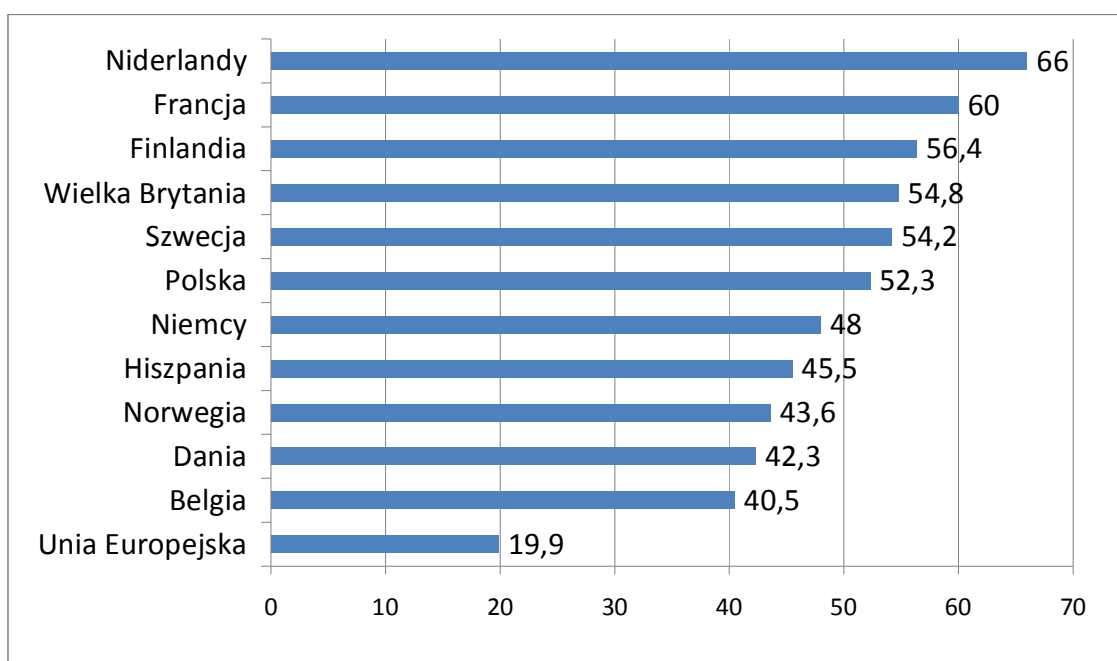
Zastosowanie kompleksowej obsługi klientów. Jedną z takich usług jest system bankowości elektronicznej - usługi internetowe (tabela 4).

Bankowość elektroniczna w Polsce jest jednym z najbardziej rozwiniętych sektorów bankowych w Europie. Ponadto, poziom bezpieczeństwa bankowości elektronicznej w Polsce szacowana jest dość wysoka (rys. 7)¹⁰.

¹⁰ Фурман Б. Юридичні підстави функціонування банків у Польщі [Електронний ресурс] / Б. Фурман]. – Режим доступу: // <http://kbs-izdat.com/upload/materials/file/System%20bankowy%20w%20Polsce.pdf>.

Najbardziej rozpowszechnioną w krajach rozwiniętych internetowe usługi bankowości elektronicznej

Nr	Usługi internetowe	Charakterystyka
1.	Bankowość internetowa (e-banking)	Nadanie klientom banków możliwości elektronicznego zarządzania ich rachunków za pośrednictwem Internetu (Privat24 Oschad 24/7)
2.	Handlu internetowego (e-handel, a Trading)	Nadanie klientom banków zdolność do skutecznego działania swoich funduszy i papierów wartościowych na światowych rynkach walutowych i giełdowych ze względu na możliwości Internecie
3.	Ubezpieczenie internetowe (i-ubezpieczenie, e-ubezpieczenie)	Zapewnienie procesu rejestracji, płatności i zakupu polis ubezpieczeniowych i otrzymują premie za pomocą Internetu
4.	MobileBanking	Środki kontroli kosztów z telefonem komórkowym

Rys. 7. Użytkownicy systemu elektronicznego obiegu%

Wskazane jest wykorzystanie rachunków depozytowych mieć mieszany reżim funkcjonowanie (rys. 8).

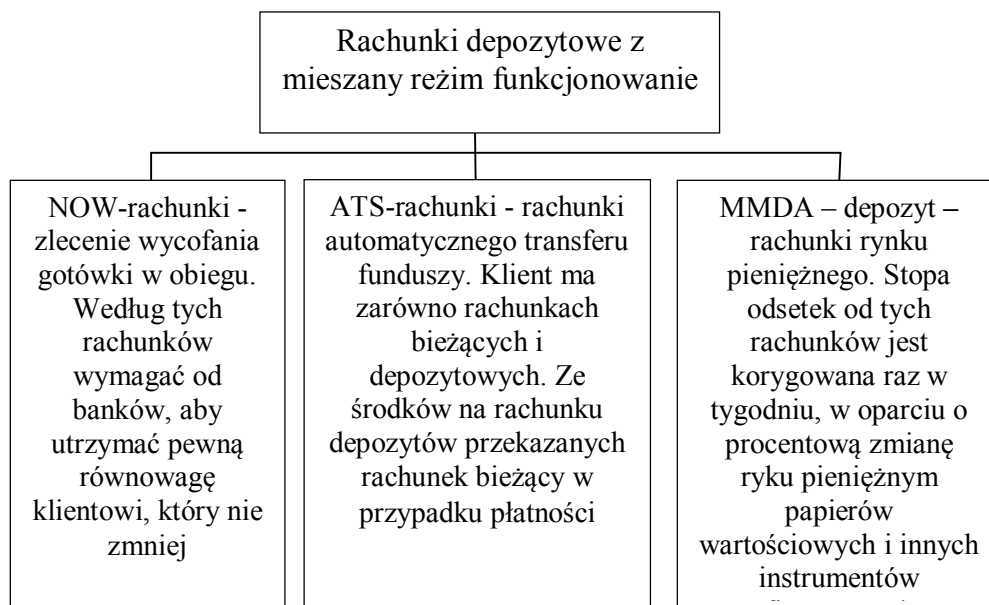
Z jednej strony, środki zgromadzone na tym rachunku mogą być wykorzystywane do płatności, z drugiej - są one rodzajem inwestycji finansowych, które przynoszą swoim właścicielom pewien dochód.

Nadanie banków innych dodatkowych usług na tych rachunkach (wolumenu kredytów emisyjnej i 50% salda na rachunku, inwestując na rachunkach papierów wartościowych, które dają odnośny przychód).

Poszukiwanie nowych rozwiązań marketingowych promujących nowe produkty depozytowe:

- reklama depozytowe usług bankowych w celu przyciągnięcia nowych klientów depozytu;
- rozszerzenie zakresu public relations, w tym współpracy z mediami i serwisów społecznościowych (Facebook), reklama zewnętrzna i telewizją;
- formy gier, aby przyciągnąć klientów depozytowych za pośrednictwem stron internetowych i portali społecznościowych (takich jak gry biznesowe umowy depozytowej);

- szersze wykorzystanie programów lojalnościowych, które mają na celu zapewnienie, że za pomocą regularnych wpłat programy promocyjne, premie, prezenty motywować klientów do ponownego przedłużenia umów depozytowych.

Rys. 8. Rachunki depozytowe z mieszanym reżimem funkcjonowania

Jako największy udział w strukturze portfela depozytów banków są depozyty gospodarstw domowych (33,8% na dzień 1 stycznia 2016 roku, 27,6% - udział podmiotów), uzasadnione jest, aby zwracać większą uwagę na rozwój operacji depozytowych z populacji poprzez wprowadzenie nowych usług bankowych dla osób fizycznych z wykorzystaniem technologii zagranicznej, europejskich doświadczeń.

Wzrost depozytów terminowych osób fizycznych:

- stosowanie różnego rodzaju papierów wartościowych, takie jak certyfikaty oszczędnościowe. Certyfikaty mieć wyższą w porównaniu do depozytów, rentowność, która będzie przyciągać inwestorów, jednak zgadzają się z dyskontem w przypadku wcześniejszego przedstawienia zaświadczenia z banku;
- rozszerzyć zakres dodatkowych usług świadczonych przez banki osobom prywatnym. Na przykład, zapewniając zaufania (Trust) usługi dla ludności bezpłatnych porad, sejfy;
- przyspieszenie rozwoju bezgotówkowych detalicznej elektronicznej płatności.

Wnioski. Środków w celu zwiększenia kapitału własnego banków może przetwarzać reorganizacji poprzez fuzje i przejęcia (nabycia). Znaczny wzrost środków pozyskanych od możliwych aktywacji usług depozytowych popularyzacja marketingu, reklamy, programy lojalnościowe, zintegrowana aplikacja obsługi klienta jako sposób poprawy konkurencyjności banku, prowadzące do przechowywania rachunków, zbieranie funduszy na depozyty.

Głębsza analiza relacji depozytowych i kredytowych działalnością banków pozwoli zaproponować sposoby poprawy realizacji głównych funkcji racjonalnego redystrybucji zasobów bankowych.

Список літератури:

1. Галицейська Ю. М. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та можливі напрями оптимізації [Текст] / Ю. М. Галицейська // Вісник Тернопільського державного економічного університету. – 2006. – № 3. – С. 124-130.
2. Дзюблюк О. В. Оптимізація формування ресурсної бази комерційних банків [Текст] / О. В. Дзюблюк // Банківська справа. – 2008. – № 5. – С. 38-47.

-
3. Маринчак Л. Р. Оцінка ефективності залучення депозитів у системі ресурсного забезпечення вітчизняних банків [Електронний ресурс] / Л. Р. Маринчак // Наукові записки. – 2013. – Випуск 22. – С. 63-67. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/2131/1/13.pdf>
 4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
 5. Річний звіт Національного банку України за 2015 рік. – К.: Національний банк України. – 2016. – 75 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>.
 6. Фурман Б. Юридичні підстави функціонування банків у Польщі [Електронний ресурс] / Б. Фурман]. – Режим доступу: // <http://kbs-izdat.com/upload/materials/file/System%20bankowy%20w%20Polsce.pdf>
 7. Gudź P.V. Аналіз капіталізації комерційних банків України та шляхи її нарощування [Текст] / П. Гудзь, Р. В. Фірман / Економічний форум. – 2014. – № 3. – С. 241-247..

References

1. Galitseyska Yu. (2006) Resource base of commercial banks: the current state and potential areas of optimization. *Visnyk of the Ternopil State Economic University*, 3, 124-130.
2. Dzyublyuk A. (2008). Optimization of forming the resource base of commercial banks *Banking*, 5, 38-47
3. Marynychak L. (2013). Evaluating the effectiveness of attraction of deposits in the system of resource support domestic banks. *Scientific notes*, 22, 63-67. - Retrieved from: <http://eprints.oa.edu.ua/2131/1/13.pdf>.
4. The official site of the National Bank of Ukraine (2016). Retrieved from: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
5. Annual report of the National Bank of Ukraine in 2015. (2016). Retrieved from: // <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>.
6. Furman B. Legal grounds for the functioning of banks in Poland. (2016). Retrieved from // <http://kbs-izdat.com/upload/materials/file/System%20bankowy%20w%20Polsce.pdf>.
7. Gudź P. and R. Firman. (2014) Analysis of the capitalization of commercial banks in Ukraine and ways to build. *Economic Forum*, 3, 241-247.